

Barritskov

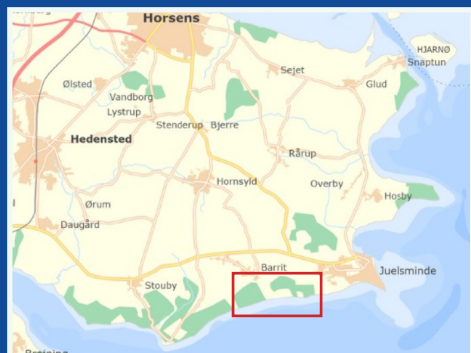
Kysthistorier - kysten rundt om Bjerre Herred nr. 5

Kysthistorie-serien omfatter 7 vandretursfoldere med mere end 200 "historiske steder", der er værd at besøge.

På vandreture langs kysten rundt om Bjerre Herred kan man få fine naturoplevelser og finde spændende spor fra fortiden.

Kysten rundt om Bjerre Herred rummer et hav af spændende historier og en betagende natur, der spejler sig i bølgen blå.

Så tag vandreskoene på og gå en tur i historien med udsigt til frisk luft, bølgeskulp og skønne naturoplevelser.

I bogen "Kysthistorier - til fods langs kysten rundt om Bjerre Herred" fortælles videre om stedernes historier, natur og herligheder. Her er flere lokale beretninger om bl.a. landskabet, folk, skovene og dyrelivet.

Man kan hente folderne med alle kysthistorierne ved at scanne QR-koden eller ved at gå ind på

gludmuseum.dk/kysthistorier

Ved Barritskov kan man opleve enestående natur med smukke gamle løvskove og spændende geologi ved kysten.

Det er et herregårdslandskab med en lang historie og nyskabende bæredygtigt land- og skovbrug, der giver plads til vild natur.

Landskab og historie

Den tunge lerjord har sat sit præg på landskabet og historien. På de højtliggende jorde kunne bonden rydde skoven og sætte ploven i jorden, men på de fugtige skråninger ned mod kysten måtte han give op. Træerne blev stående, så kystskoven blev bevaret i et næsten ubrudt bælte langs nordsiden af Vejle Fjord.

Albæk Hoved

Ved kysten ud for Klakring Skovhaver findes en geologisk seværdighed. Jordlag, der er omkring 50 millioner gamle, blev skubbet op til overfladen under istiden. Som en væltet lagkage ligger lagene på skrå hen langs stranden fra Albæk Hoved og østpå mod Juelsminde. Det ekstremt fine ler blev aflejret på havbunden, dengang landet var dækket af et dybt hav.

Bondestenalder

Den lerede og bakkede jord ved kysten var svær at opdyrke, men lidt længere oppe gik de første bønder i gang med jorden.

Det vidner de mange gravhøje på Ravnsborg Mark og i Barrit Tykke om - en enestående arv fra bondestenalderen.

Højene ude på marken er bevaret, fordi området først sent blev ryddet for skov, og greve Brockenuus-Schack frivilligt lod dem frede i 1928.

En markeret sti fører gennem skoven hen til de spændende jættestuer og runddysser.

Grubekeramisk kultur

Tæt ved stranden er der fundet spor efter den såkaldte "Grubekeramiske kultur", der ellers er sjælden på egnen. Det var en fiskerkultur i områder, hvor man allerede levede af landbrug.

Middelalderborge

Helt nede ved stranden har man fundet spor efter et voldsted fra middelalderen, men det er med tiden groet til eller forsvundet i havet.

Længere oppe - i Barrit Tykkes skovkant - ligger endnu et voldsted omgivet af vand og diger. Der er ingen rester af bebyggelse på stedet og der er ikke adgang til det fredede sted.

Barritskov

Herregården Barritskov kan spores tilbage til 1200-tallet, da Ridder Niels ejede stedet. Gården gik ubrudt i arv fra 1356 til 1913, hvor den blev købt af greve Brockenhuus-Schack. Året efter rev man den gamle hovedbygning ned og begyndte at opføre en ny, der stod færdig i 1916. Hovedbygningen er privatbolig og der er ikke offentlig adgang til parken.

Til Barritskov hører 370 ha skov, 280 ha ager, 14 ha engarealer og 26 ha kyster, veje og udyrkede arealer.

Fredede træer

Allerede i 1935 og 1949 lod Barritskovs daværende ejer, greve Knud Brockenhuus-Schack, dele af skov og hegn frede. Den nuværende ejer, Thomas Harttung, har videreført idéen og fredet over 5000 store træer, som får lov at stå til de engang selv går til af ælde.

"Stella" og "Hamlet"

Under 2. Verdenskrig dannede lokale folk en gruppe, der skulle modtage containere nedkastet af engelske flyvemaskiner.

Der var to nedkastningspladser - "Stella" nedenfor Barrit Tykke og "Hamlet" ved Rosenvold. 10-12 containere af gangen - med ammunition, håndvåben, håndgranater, tøj og støvler blev kastet ned om natten fra lav højde. Modtagegruppen fik travlt med at samle de 100-150 kg tunge containere og faldskærme sammen og transportere dem væk. Efter et kort og farligt ophold i Brugsens kælder i Barritskovby blev de gemt i Barrit Sønderkov, indtil de kunne transporteres videre til modstandsgrupperne ude i landet. Modtagegruppen blev ledet af skovfoged C. Nielsen, der boede i skovfogedhuset ved Barrit Sønderkov.

Økologiske grøntsagskasser

Historien om grøntsagskasserne begyndte på Barritskov i 1996.

Tre år senere stiftede Thomas Harttung og Søren Ejlersen firmaet Aarstiderne, der leverer måltidskasser og dagligvarer direkte ud til kunderne overalt i landet.

Aarstiderne forpligter sig til at levere 100% økologiske varer med et CO2-regnskab i balance.

Regenerativt landbrug

Barritskovs landbrug drives biodynamisk og regenerativt. Man ønsker at genskabe jordens frugtbarhed og dyrke fødevarer af en kvalitet, som styrker menneskets fysiske, sjælelige og åndelige udvikling.

Kulstoflagring

Effektiv dræning af marker og skove, kraftig jordbearbejdning og kunstgødning har med tiden nedbrudt en stor del af jordens organiske indhold og frigivet stigende mængder CO2 til atmosfæren.

På Barritskov vender man denne udvikling ved igen at binde mere kulstof i mark og skov. Tiltag som at stoppe drænen, omlægge marker til vedvarende græs, gøde med organisk gødning, plante levende hegn og øge antallet af store træer i skoven medvirker alle til at oplagre mere kulstof og hermed bidrage positivt til CO2-regnskabet.

Livet på markerne

Hvor konventionelt dyrkede marker ikke levner meget plads til insekt- og fugleliv er det anderledes her. Der kan tælles 7-8 lærkereder pr. hektar og på vandreturen kan man både se og høre, at der er liv på markerne.

Barritskov

Barrit Sønderskov, Barrit Tykke og Klakring Skovhaver er private og hører under Barritskov Gods.

Der er et net af veje i skovene, så det er nemt at finde flere vandreruter - både korte og lange - i de smukke skove.

Der er ca. 5 km kyststrækning nedenfor Barritskovs skove. Det er svært eller umuligt at gå langs stranden hele vejen, så istedet må man gå på skovvejene til og fra stranden hvor det er muligt. I privatskove er det ikke tilladt at gå udenfor veje og stier.

Barrit Tykke

Der er en markeret rute rundt til den enestående samling af storstensgrave, der findes i den nordligste del af Barrit Tykke og på marken ovenfor.

Den røde rute på kortet er ikke markeret i landskabet, men er et forslag til den bedste vej gennem skovene, hvis man vandrer på strækningen Juelsminde-Vejle.

Klakring Skovhaver

Man kan komme ind i skoven fra Sverigesvej og der er en vej, hvor man kan komme ned til skrænterne ved Albæk Hoved.

1 Geerts Strandvej Der er en p-plads her overfor Aarstiderenes pakkeri. Vejen er opkaldt efter skytten på Barritskov, Christian Geert.

2 Barritskov Man kan se Barritskovs hovedbygning fra vejen og ruinerne af det gamle Barritskov ligger i parken til højre. Der er ikke offentlig adgang til parken.

3 "Æ swot hul" I det sorte hul er der hovedløse heste og andre spøgerier ved nattetide, så husk at kigge den anden vej.

4 Allé med æbletræer De skønne gamle æbletræer langs vejen forbi Barritskov Gods blev fredet allerede i 1935.

5 Levende hegn Hegnet har stor betydning for biodiversiteten. Grønirisk, tornirisk, gråsisken, solsort, sangdrossel m.fl. holder til her og mejserne kommer ud fra skoven og søger føde.

6 Afmærket sti Der er en afmærket sti ind til fortidsminderne i Barrit Tykke og ude på Ravnsborg mark.

7 Stendysser og jættestuer I det nordøstlige hjørne af skoven og på markerne udenfor ligger flere gravhøje fra bondestenalderen. Det er den største samling af megalitgrave (storstensgrave) fra stenalderen på egnen.

8 Afmærket sti Stien til fortidsminderne går også ud til denne vej.

9 Albæk Bækken danner skel mellem Klakring og Barrit sogn. I Øksnehave har man engang haft en fold til stude (okser).

10 Klakring Skovhaver Skoven var tidligere delt i mindre stykker, så bønderne i Klakring hver havde et stykke skov.

11 Sverige Man kan komme ind i skoven fra Sverrigsvej.

12 Albæk Hoved En vej fører ned mod Albæk Hoved med de 50 mill. år gamle lerlag. Skrænterne skrider hele tiden, så det kan være svært at komme ned til stranden. Man må forsøge at finde et passende sted.

13 Fredet løvskovbælte Langs kysten ved Klakring Skovhaver, Barrit Tykke og Sønderskov blev et 100 m bredt bælte fredet allerede i 1949. Her vokser urørt løvskov, så træerne vælter nogle steder ind over stien. Tornskade, gærdesanger og dompap trives i krattet langs kysten.

14 Albæk Made Made (på jysk "mååd") betyder eng. Barritskov genindfører afgræsningen af skovengene. Det betyder bedre muligheder for sjældne engplanter. Når kreaturerne græsser på engen, kan vejen være spærret af hegn. Så må man vende om og nyde turen tilbage igen.

15 Fredede egetræer Mellem vejen og fjorden ved Albæk Made er ca. 1 ha med fredede godt 200 år gamle egetræer, der blev fredet allerede i 1949. Korttået træløber er en fugl, der er tæt knyttet til gamle egetræer. Ved kysten har en flok skarver slået sig ned i trætoppene.

16 Bænkebøgen Ved krydset mellem Geerts Strandvej og Midtervejen står den gamle, frønnede bøg.

Her træffer man bla. havesanger, bogfinke (der nok er karakterfugl for Barritskov), spætmejsje og stor flagspætte, der hurtigt kvitterer for gammelt, mørkt træ.

17 "Stella" Marken hedder Store Nymarken, men var under 2. verdenskrig nedkastningssted med kodenavnet "Stella". Skoven skjulte stedet for tyskernes udkigspost på Troldemosebakke oppe mod Klejs.

18 Voldstedet I middelalderen lå der en borg eller et voldsted her omgivet af vand. Stedet er fredet og der er ikke adgang.

19 Gravstedet Greveparret Bettina og Knud Brockenhuus-Schack er begravet her i skoven. Her står en mægtig Rhododendron og store fredede træer. "Skovfoged Niensens eg" står til minde om skovfoged C. Nielsen, der ledede den lokale modtagegruppe under 2. verdenskrig.

20 Skovbryn og store ege De vilde æbletræer og fuglekirsebær langs nordsiden af Gl. Abildgaard og mange af de store gamle egetræer er fredede. "Grevindestien" og Grev Knuds vej fører gennem Gl. Abildgaard.

21 Stenhøj Maskinfabrikken har haft stor betydning for egnen. Der går en grusvej til venstre for fabrikken ned til Barrit Sønderskov.

22 Skovfogedhus Ved indkørslen til Barrit Sønderskov ligger det gamle skovfogedhus og to mægtige, fredede egetræer. Her kan man parkere, hvis man passer på ikke at holde i vejen for skovens maskiner.

23 Korsbæk hoved Den gamle skovridergård ligger smukt på bakken mellem Korsbæks og Avnsbæks dybe dale.

24 Mindesten Skovrider Friis var skovrider både for Barritskov og Palsgaard og boede i den store skovridergård ved Juelsminde Kirke.

25 Lille Teglværksplads Der har sikkert ligget et teglværk nær ved teglværkspladserne, men præcis hvor, ved man ikke. Der er kun en smal sti ned til Lille Teglværksplads.

26 Store Teglværksplads og badebro Fra pladsen har skovens produkter kunnet udskibes. Store Teglværksplads har været brugt som lejrplads for spejdere, til friluftsspil og i dag er der offentlig adgang til en fin badebro.

27 Fredede træer Allerede i 1935 og 1949 lod Barritskovs daværende ejer, greve Knud Brockenhuus-Schack dele af skovene frede. Thomas Harttung har fredet yderligere 5000 egetræer og træerne er mærkede med nummer-skilte. De kan ses overalt i skovene.

28 Præsteskov Til præsteembedet i Barrit hører en lille skov på ca. 9 ha. En vej fører gennem skoven op til Rand.

29 Rand Gården var en "enestegård" langt væk fra landsbyen. Gårdmanden var også skovfoged og havde opsynet med skovene.

30 Ålegårde og bundgarn Langs kysten hørte "ålegårdsret" til gårdene. Fiskerne lejede retten til en ålegård eller et bundgarn. Helt op mod vores tid fik de af og til en pose ål på Rand som tak for lån af stedet - afhentet ved bundgarnsjollen nede i vandkanten.

31 Den bare mark Det åbne stykke land mellem skovene ved Rand er en god landkending, når man er på fjorden. Imellem fiskerne hedder stedet "den bare mark".

Naturnær skovdrift

Det er målet at drive skoven, så den på samme tid er økonomisk og økologisk bæredygtig. De bedste træer får lov at blive ældre end før, så man får større og mere værdifulde stammer. Træerne skoves ved skånsom plukhugst og i skovbunden står unge træer allerede klar til at tage over ved naturlig selvforyngelse.

Mange dræn i skoven er sløjfet, så skoven vender tilbage til en naturlig hydrologi med flere våde områder, hvor naturen får mulighed for at udvikle sig på egne betingelser.

Nogle træer må give op over for den våde jord og de frønnede træer er nu beboet af hulrugende fugle. På vandreturen rundt i skoven møder man mange steder væltede træer, hvor stammer og grene er under nedbrydning af svampe og insekter.

Levende hegn

Buske og træer langs veje og i skellet mellem markerne giver rige muligheder for dyrelivet. Fuglekirsebær, hassel, vild æble, hvidtjørn, rose og rød-el. Her er føde og gemmesteder til insekter og fugle og større vildt følger hegnene, når de bevæger sig rundt i området.

Fortid og fremtid

På Barritskov kan man følge arbejdet med at genskabe det forhistoriske landskab, hvor kreaturerne græsser i skovengene og vilde planter breder sig i mark og hegn.

Et bud på fremtidens land- og skovbrug uden pesticider og med naturnær drift.

Pas på naturen - på turen

På turen rundt hvor land og hav mødes er naturens kræfter tydelige.

Er det lavvandet kan man gå langs stranden på lange stræk, men flere steder er der spærret af jord, sten eller træer, der er væltet ned af skrænterne og ligger på stranden og ud i vandet. Her må man søge ind i landet og finde en vej udenom spærringen. I den forbindelse er det vigtigt at huske på "færdselsreglerne" derude:

Man må bevæge sig til fods:

- på offentlige arealer
- på private arealer på anlagte veje og stier
- på udyrkede arealer, der ikke er indhegnet
- på stranden
- på offentlige arealer er der adgang året rundt
- på private arealer er der kun adgang fra kl. 6 til solnedgang

På stranden må man ikke opholde sig nærmere end 50 m fra beboelse og på andre arealer ikke nærmere end 150 m fra beboelser.

Husk som gæst at respektere disse afstande og udvis respekt for privatlivet for de mennesker, som bor i området.

Folderen er udarbejdet som en del af projekt "Kysthistorier" under Glud Museum med støtte fra Nordea-fonden, Hedensted Kommunes fælles landdistriktsråd, Friluftsrådet og Glud Museum.

**NORDEA
FONDEN**

Vi støtter gode liv

**HEDENSTED
KOMMUNE**

Friluftsrådet

**Glud
Museum**